

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJIELTE

**REVISIONSRAPPORT
ÅRSRAPPORT OCH
GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING**

**GEMENSAM
NÄMND FÖR UPPHANDLINGS-
SAMVERKAN**

Dnr: REV/00016/2024

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	AVGRÄNSNING	4
1.4	REVISIONSKRITERIER	4
1.5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	4
1.6	METODER	4
2	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
2.1	ÄNDAMÅLSENLIGHET	5
2.1.1	Styrdokument	5
2.1.2	Nämndens verksamhetsplan	5
2.1.3	Uppföljning under året	5
2.1.7	Uppföljningsplan	6
2.1.8	Delegationsbeslut	6
2.2	HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENLIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?	7
2.3	HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?	7
2.4	HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?.....	8
2.5	BEDÖMNING	9

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Kommunens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsordning all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Enligt God revisionsordning i kommunal verksamhet består årlig granskning av flera delar. All granskning som görs under verksamhetsåret ligger till grund för de förtroendevalda revisorernas ansvarsprövning.

Grundläggande granskning, som genomförs i alla nämnder/styrelsen är en översiktlig granskning av styrning och kontroll samt målstyrning.

Fördjupade granskningar genomförs inom områden som revisorerna bedömer som väsentliga att granska.

Eftersom nämnden verksamhet är begränsad har det inte gjorts någon fördjupad granskning inom nämndens område. Det görs därmed ingen separat årsrapport för gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

1.2 SYFTE

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?
 - Verksamheten har genomförts enligt reglemente och lagstiftning.
 - Nämnden har agerat för att säkerställa att uppdragen från fullmäktige och de egna nämnduppdragen genomförs.
 - Det finns processer för planering, genomförande och uppföljning.
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
 - Nämnden styr verksamheten så att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramarna.
 - Det finns en tillräcklig och kontinuerlig uppföljning av ekonomin.
 - Nämnden har agerat vid budgetavvikelser.
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?
 - Det finns ett systematiskt arbete med intern styrning och kontroll.
 - Det finns kontroller och riskhantering inom väsentliga områden.
 - Arbetet med intern kontroll är en integrerad del av organisation, system och löpande arbete.
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen är avgränsad till verksamhetsåret 2024. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med kommunens bokslut.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för nämnden
- Fullmäktigebeslut

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Granskningen avser gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

1.6 METODER

Granskningen utförs genom inhämtning och granskning av relevanta dokument och kontakt med berörda tjänstemän.

Substansgranskning utförs för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 ÄNDAMÅLSENLIGHET

2.1.1 Styrdokument

Kommunerna har antagit nytt samverkansavtal under året för att stärka samarbetet och en samverkansgrupp bestående av kommundirektörerna från medlemskommunerna har tillsatts.

2.1.2 Nämndens verksamhetsplan

Nämnden har fastställt Nämndplan 2024-2026 i december 2023¹. Nämndplanen visar på mål och inriktning och de viktigaste prioriteringarna för perioden 2024-2026 och ska ge en samlad bild för nämndens verksamheten samt beskriva styrningen. För att nå nämndens övergripande mål har nämnden identifierat sex inriktningsmål:

- Upphandling används som ett strategiskt verktyg för att nå våra samverkande kommuners mål
- Vi sparar pengar åt samverkande kommuner
- Kontoret ska bistå med hög kvalitet
- Sociala- och hållbarhetskrav är viktiga och vi ska ha hög kompetens kring dessa frågor
- Vi ska arbeta för regional tillväxt
- Vi arbetar hela tiden för bättre lösningar till våra samverkande kommuner

För att följa upp inriktningsmålen har nämnden fastställt ett antal indikatorer för 2024. Nämndplanen innehåller även *särskilda uppdrag* till Upphandlingskontoret.

2.1.3 Uppföljning under året

Inriktningsmålen följs upp i tertialrapporterna där det finns beskrivning av åtgärd kopplat till respektive inriktningsmål. Vid den första tertialrapporten bedömde nämnden att samtliga åtgärder var delvis genomförda. Till den andra tertialrapporten var åtgärder genomförda avseende inriktningsmålet "Vi ska arbeta för regional tillväxt". Övriga åtgärder bedömdes vara delvis genomförda.

Inköpsbokslut

Nämnden har fastställt Inköpsbokslut 2024 i januari 2025². Detta innehåller en beskrivning av väsentliga händelser under året, ekonomi, uppföljning av nämndmål, nyckeltal m.m. I inköpsbokslutet följs sex aktiviteter upp men de är inte kopplade till inriktningsmålen på samma sätt som uppföljningarna vid tertialrapporterna. Fyra av de sex planerade aktiviteterna har avslutats och genomförts. Det saknas även en samlad uppföljning av indikatorerna. Vissa finns beskrivna under avsnittet nyckeltal och vissa under "verksamhet - väsentliga händelser under perioden". Samtliga indikatorer har inte återredovisats vilket enligt uppgift beror på att nämndplanen är flerårig och samtliga indikatorer följs inte upp varje år.

Uppföljning av särskilda uppdrag 2024

Nämnden har följt upp de särskilda uppdragen för 2024 som eget ärende i januari 2025.

- Öka andelen deltagande i de samverkande kommunerna; av tjänsteskrivelsen framgår att det har varit ett utmanande uppdrag. Målsättningen var att ändra sex stycken nej till ja. Endast två nej vändes till ja.
- Identifiera de upphandlingar som står för störst miljöpåverkan; Underlaget är i dagsläget begränsat till Östersunds kommuns inköpsvolymen men bör spegla hur det ser ut i samtliga kommuner inom den gemensamma nämnden.

Nämnden beslutade att godkänna redovisningen men gav Upphandlingskontoret i uppdrag att fortsätta arbetet med utredning av vilka upphandlingar som står för störst miljöpåverkan.

¹ GNU 2023-09-25 § 18 Dnr 00031-20023

² GNU 2025-01-29 § 2 Dnr 00004-2025

Redovisning av nyckeltal

Tre nyckeltal följs upp i inköpsbokslutet. Totalt index för kvalitets- och nöjdhetsindex, kvalitetsindex samt nöjdhetsindex NKI. Nämndens analys är att årets resultat visar på en fortsatt hög nivå av kundnöjdhetsindex, men att kvalitetsindex har minskat något. Det framgår även att svarsfrekvensen var något lägre än tidigare vilket antas bero på att enkäten kom ut senare än normalt.

Under avsnittet "Upphandling" redovisar fem nyckeltal som är kopplade till två av inriktningsmålen; regional tillväxt samt social- och hållbarhetskrav.

2.1.4 Vidtagna åtgärder vid avvikelser

Nämnden har inte vidtagit några åtgärder utifrån tertialredovisningarna.

2.1.5 Nämndens löpande uppdrag till Upphandlingskontoret

Nämnden har lämnat följande uppdrag till Upphandlingskontoret 2024-05-27:

- Utreda behovet av att ha en centraliserad kompetens kring entreprenad, VA och övrig teknisk verksamhet. Uppdraget ska återredovisas till nämndens sammanträde 2024-12-16.

Uppdraget har återredovisat som ett informationsärende 2024-12-16. Det framgår att fortsatt arbetet med frågan behövs. Uppdraget förlängs och återrapporteras under 2025.

2.1.6 Uppföljningar inom nämndens verksamhetsområde

Under 2024 har nämnden fått information om verksamheten på nämndsammanträdena. Några informationspunkter under året:

- Ny rutin för upphandlingsplan
- Information från upphandlingskontoret och avtalscontroller
- Utökad uppdrag för upphandlingskontoret kopplat till strategiska upphandlingar

2.1.7 Uppföljningsplan

Nämnden har fastställt uppföljningsplan för 2024. Två avtal har valts ut som kommer att följas upp på djupet; däck- och däckservice samt VA-material. Vi noterat att avtalen inte har följts i inköpsbokslutet och har fått förklaringen att det i samband med uppföljningen konstaterades att avtalen inte är möjliga att följa upp på det sättet.

2.1.8 Delegationsbeslut

Under 2024 har betydligt fler delegationsbeslut återrapporterats till nämnden. Ärendena har återredovisats vid nästkommande nämndsammanträde.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

- Vi har inte identifierat några avvikelser från reglemente eller lagstiftning. Omfattningen av vår granskning är begränsad och utesluter inte att avvikelser kan förekomma.
- Nämnden har antagit nämndplan som följs upp tertialvis. Indikatorerna är inte målsatta och de följs endast upp i inköpsbokslutet. Uppföljningen av indikatorerna är inte heltäckande och det är svårt att se en koppling till inriktningsmålen.
- Nyckeltal redovisas endast i årsredovisningen och de är inte målsatta.
- Nämnden har hållit sig informerad om verksamheten genom informationspunkter på sammanträden.
- Delegationsbeslut har återrapporterats vid nästkommande sammanträde.

2.2 HAR NÄMNDEN EN ÄNDAMÅLSENIG STYRNING, UPPFÖLJNING OCH RAPPORTERING AV SIN EKONOMI?

Nämnden fastställde budget 2024 i september 2023³. Av protokollet framgår att budgeten har varit utskickad på beredning hos samverkande kommuner och att inga synpunkter hade inkommit.

Budgetuppföljning har gjorts i samband med verksamhetsuppföljningen per april och augusti samt vid bokslut. Det framgår av rapportering internkontrollplan att månadsvis rapportering görs till upphandlingschef. Enligt uppgift har den löpande uppföljningen varit bristfällig under året men rutinerna har förstärkts inför 2025.

Resultatet per april uppgick till 40 tkr. Av uppföljningen framgår att resultatet framförallt kan hänföras till god ekonomisk hushållning. I den andra tertialrapporten uppgick resultatet till 44 tkr med samma förklaring som vid tidigare uppföljning. Det framgår även att Upphandlingskontoret har upptäckt felaktigheter i beslutad budget som har redovisats som separat ärende till nämnden i september 2024. Vi noterat att inga helårsprognoser har upprättats under året.

Nämnden redovisar ett överskott motsvarande 555 tkr som enligt samarbetsavtal ska återbetalas till samverkanskommunerna. Som förklaring till överskottet anges barn- och sjukfrånvaro på kontoret samt mindre utbildning än vanligt. Nämnden har fastställt fördelning av återbetalningen.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har haft en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av ekonomin.

- Nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna.
- Nämnden har följt upp ekonomin tertialvis. Den löpande uppföljningen har varit bristfällig under 2024 men den har förstärkts inför 2025.

2.3 HAR NÄMNDEN SETT TILL ATT DEN INTERNA STYRNINGEN, UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN ÄR TILLRÄCKLIG?

Av kommunallagen och i nämndens reglemente framgår att nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Nämnden har antagit sin internkontrollplan i december 2023⁴. En riskanalys finns som beslutsunderlag till den fastställda planen. Bedömningen har gjorts för de tio olika delmoment som har identifierats i upphandlingsprocessen, för ett delmoment har risken bedömts som mycket allvarlig, för fem som allvarlig och för fyra som acceptabel eller ringa. Av planen framgår att medarbetarna har varit delaktiga i riskanalysen, däremot framgår inte om nämnden har varit delaktiga.

Nämnden har inte följt upp internkontrollplanen under året. I årsbokslutet hade samtliga risker kontrollerats utan avvikelser.

Vi noterar att kontrollområden och aktiviteter i internkontrollplanen är samma som föregående år då inga avvikelser noterades vilket även påtalades vid förra årets granskning. Nämnden hade vid granskningens färdigställande redan fastställt internkontrollplanen för 2024 men har sett över internkontrollplanen inför 2025. I 2025 års plan har tre risker valts ut som speciellt allvarliga och är kopplade till informationskrav och it-säkerhetskrav.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig.

- Nämnden har fastställt en internkontrollplan som följs upp i samband med årsredovisning.
- Nämnden har hanterat risker och vidtagit åtgärder.
- Nämnden/presidiet har inte varit delaktig i riskanalysen.

³ GNU 2023-09-25 § 15 Dnr 00017-2023

⁴ Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan 2023-12-11 § 24 Dnr 00039-2023

2.4 HAR NÄMNDEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades två rekommendationer. I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Säkerställa en regelbunden uppföljning av ekonomin	Nämnden har följt upp ekonomin tertialvis i enlighet med tidigare år. Utfallet uppgick till 555 tkr vilket inte har framgått i årets uppföljningar. Inför 2025 har arbetet med ekonomisk uppföljning förstärkts.
Se över metoder och arbetssätt för den risk- och väsentlighetsanalys som ligger till underlag för internkontrollplanen	Nämnden har sett över internkontrollplanen inför 2025.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning.

2.5 BEDÖMNING

Vår bedömning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning av verksamheten. Den interna kontrollen bedöms i huvudsak vara tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har nämnden bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt?	I huvudsak	Nämnden har fastställt nämndplan som följts upp tertialvis. Indikatorerna följs inte upp på ett samlat sätt.
Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?	I huvudsak	Nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna och följt upp ekonomin tertialvis. Den löpande uppföljningen kan stärkas.
Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?	I huvudsak	Nämnden har fastställt och följt upp sin internkontrollplan. Nämnden/presidiet har inte varit delaktig i riskanalyser.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Delvis	Vidtagna åtgärder får effekt 2025.

Anneth Nyqvist
Certifierad kommunal revisor